

Handläggare: Gunilla Schedin

Tfn: 08-508 09 015

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Stoppa omedelbart alla besparingar inom socialpsykiatri – yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Mona Lindgren
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Norrmalms stadsdelsnämnd med anledning av en skrivelse från Ann-Katrin Åslund (fp) där hon bl.a. yrkar att kommunstyrelsen ska rekommendera stadsdelsnämnderna att omedelbart stoppa alla besparingar inom socialpsykiatri. Hon anser att den misär som hundratals människor lever i innebär ett misslyckande för socialpsykiatri.

Förvaltningen anser inte att det är realistiskt att stoppa alla besparingar inom socialpsykiatri. Däremot är förvaltningen positiv till Ann-Katrin Åslunds (fp) yrkande om att kommunstyrelsen ska rekommendera socialtjänstförvaltningen att genomföra en granskning av socialpsykiatrins behov och resurser och att även granska om resursfördelningen mellan stadsdelarna avspeglar det verkliga behovet.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom stadsmiljö- och planeringsavdelningen i samråd med vård- och omsorgsavdelningen – beställare. Information har lämnats i förvaltningsgruppen den 8 december 2003.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från stadsledningskontoret, socialtjänstnämnden samt stadsdelsnämnderna i Hässelby-Vällingby, Liljeholmen och Norrmalm med anledning av en skrivelse från Ann-Katrin Åslund (fp) om att omedelbart stoppa alla besparingar inom socialpsykiatri. Yttrande ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 31 december 2003.

Ann-Katrin Åslund (fp) uppger i sin skrivelse att andelen psykiskt sjuka bland stadens hemlösa ökat från 16 till 40 procent mellan åren 1993 och 2001. Ann-Katrin Åslund (fp) anser att den misär som hundratals människor lever i är ett misslyckande för socialpsykiatri. I skrivelsen framhålls vidare att flera av de brutala och uppmärksammande våldsdåd som inträffat senaste tiden begåtts av svårt störda gärningsmän som inte fått adekvat hjälp av vare sig stadens eller landstingets psykiatriska vård. Trots detta genomför flertalet stadsdelsnämnder besparingar.

Ann-Katrin Åslund (fp) yrkar att kommunstyrelsen rekommenderar stadsdelsnämnderna att omedelbart stoppa alla besparingar inom socialpsykiatri. Hon yrkar vidare att kommunstyrelsen rekommenderar socialtjänstnämnden att genomföra en granskning av socialpsykiatrins behov och resurser inklusive en sammanställning av de sammanlagda nedskärningarna inom socialpsykiatri under 2003 och i budget för 2004. Uppdraget bör även omfatta en granskning av om resursfördelningen mellan stadsdelarna avspeglar det verkliga behovet.

Förvaltningens synpunkter

Stadsdelsförvaltningen är väl medveten om att många psykiskt funktionshindrade lever under mycket svåra förhållanden och att bristen på resurser gör att alla inte kan få den omsorg, vård eller behandling som skulle behövas för att kunna leva ett värdigt liv. Det är uppenbart att det finns ett stort behov av insatser både från socialpsykiatri och landstingets sida för att tillgodose de psykiskt funktionshindrades behov.

Vad gäller stadsdelen Norrmalm finns ett stort behov av insatser inte minst i fråga om uppsökande verksamhet. Inom stadsdelen rör sig många människor som saknar fast bostad, är missbrukare och / eller har psykiska problem. Till den öppna verksamhet som bedrivs inom ramen för socialpsykiatriska enheten söker sig inte bara de som har sin tillhörighet på Norrmalm utan även människor från andra stadsdelar eller andra kommuner. Insatserna handlar till stor del om att motivera den enskilde till kontakt med

socialtjänsten eller landstingets psykiatriska verksamhet. Tidigare har två socialsekreterare på halvtid varit knutna till verksamheten. Inom nuvarande budgetram finns dock inte utrymme för mer än en halvtidsanställning.

Stadsdelsnämnden har sedan början av 2002, i projektform, bedrivit uppsökande verksamhet i form av ett s.k. rörligt team med fyra heltidsanställda. Verksamheten har tidigare helt finansierats med centrala medel. Projektet har avslutats under 2003 eftersom tilldelade budgetmedel inte varit tillräckliga för att upprätthålla verksamheten. I budget för 2004 finns endast utrymme för en heltidsanställning. Nämnden har dock hemställt hos kommunstyrelsen om medel för ytterligare två heltidsanställningar. För att tillgodose behovet av stöd behövs dock betydligt större resurser. Det finns exempelvis ett stort behov av insatser kvällar och helger, ett behov som inte kommer att kunna tillgodoses även om centrala medel för ytterligare två anställningar beviljas.

Från socialpsykiatriska enhetens sida har man regelbundna kontakter med landstingets psykiatri och det finns också olika former för samverkan. Särskilt under det senaste året, har man dock upplevt att landstinget inte kunnat ge vård och behandling till personer, som uppenbart är farliga både för sig själva och för andra. Våra medarbetare har i dessa lägen känt sig maktlösa och samtidigt mycket oroliga både för den enskilde och för hans omgivning. Avsaknaden av slutenvård har i vissa fall lett till att personer begått våldshandlingar. Bristen på samsyn mellan socialpsykiatri och landstingets psykiatri gör att kommunen får ta ansvar för insatser som vi från förvaltningens sida anser borde ligga på landstinget. Detta leder i sin tur till att socialpsykiatri behöver betydligt större resurser både för uppsökande verksamhet och för att stödja och hjälpa de mest utsatta. Det är således främst inom landstinget det behövs utökade resurser i form av slutenvård och behandlingshem för psykiskt funktionshindrade.

För att förhindra den typ av våldsbrott som Ann-Katrin Åslund (fp) refererar till i sin skrivelse krävs oerhörda resurser. Från förvaltningens sida anser vi att det behövs en ändring i tvångslagstiftningen som ger utökade möjligheter att omhänderta människor med grava psykiska störningar. Vissa psykiskt störda som nu lever fritt ute i samhället skulle därigenom berövas sin frihet, vilket i och för sig kan ses som ett misslyckande från samhällets sida. Samtidigt är det sannolikt det pris vi måste betala för att bättre skydda oss mot den typ av våldsbrott som, inte minst under det senaste året, begåtts av svårt psykiskt störda människor.

Man får heller inte glömma att det i gruppen psykiskt funktionshindrade finns människor som inte vill ha kontakt med varken kommunen eller landstinget. De hemlösa är i detta sammanhang överrepresenterade. Givetvis måste man från både kommunens och landstingets sida arbeta för att hitta metoder för att nå ut till och motivera människor, som bedöms vara i behov av insatser, att ta emot det stöd och den vård samhället trots allt erbjuder.

Förvaltningen anser inte att det är realistiskt att omedelbart stoppa alla besparingar inom socialpsykiatri. Respektive stadsdelsnämnd bör själv avgöra vilka prioriteringar som ska göras och vilka eventuella nedskärningar som är nödvändiga för att uppnå budgetbalans. Förvaltningen är däremot positiv till Ann-Katrin Åslunds (fp) yrkande om att kommunstyrelsen ska rekommendera socialtjänstnämnden att granska socialpsykiatrins behov och resurser och delar uppfattningen om att uppdraget i så fall även ska omfatta en granskning av om resursfördelningen mellan stadsdelarna avspeglar det verkliga behovet.

Bilaga

Ann-Katrin Åslunds (fp) skrivelse.